

Куцик Софія Сергіївна

студентка гр. ФМСзм-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Герчаківський С. Д.

АНТИКОРУПЦІЙНІ КОЛЕКТИВНІ ДІЇ ЯК СПОСІБ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ НА МИТНИЦІ

Корупція на митниці впливає на міжнародну торгівлю і, отже, є проблемою, яка визначає світову економіку. Наслідки корупції в митних службах добре відомі та спричиняють зменшення надходження доходів, економічні збитки через зменшення доходів, недобросовісну цінову конкуренцію для місцевих галузей промисловості, заниження вартості та/або неправильну класифікацію імпорту й деяких видів експорту. Крім того, небезпека, пов'язана з незаконними або небезпечними речовинами та продуктами, які ввозяться в країну, викликає занепокоєння в багатьох країнах, а корупція на кордоні сприяє процвітанню інших злочинів, таких як тероризм, торгівля людьми та браконьєрство, усі з яких можуть мати руйнівні та довготривалі наслідки для суспільства.

За оцінками Світового банку, щороку у вигляді хабарів у всьому світі виплачується близько 1 трильйона доларів США, а загальні економічні втрати від корупції у багато разів перевищують цю цифру [1]. Оцінки також показують, що близько 2 мільярдів доларів США у вигляді хабарів трапляються в митних адміністраціях щороку. Вчені виявили тісний зв'язок між корупцією, хабарництвом в митних службах і низьким зростанням ВВП. Підприємці також визначили корупцію на кордоні як одну з головних перешкод для транскордонної торгівлі [2].

З метою боротьби з корупцією загалом та на митниці зокрема на практиці й у наукових дослідженнях поширюється поняття «колективні дії». Їх визначають по-різному: як «загальний термін для галузевих стандартів, багатосторонніх ініціатив і державно-приватних партнерств» [3]; як окрему форму взаємодії: «спільний і постійний процес співпраці між зацікавленими сторонами, що збільшує вплив і довіру до індивідуальних дій, об'єднує вразливих окремих гравців в альянс організацій-однорідців і вирівнює умови гри між конкурентами» [4].

Для Інституту Світового банку колективні дії проти корупції можуть набувати форми антикорупційних декларацій, принципів ініціатив, бізнес-коаліцій, що підлягають сертифікації та пактів доброчесності. Форми колективних дій відрізняються одна від одної ступенем виконуваності спільних зобов'язань учасників і, можливо, цілями ініціатив.

Основний підхід до антикорупційних колективних дій залучає державний і приватний сектори до діалогу, який є структурованим, стійким, цілеспрямованим, прозорим і підтримується митними органами. Наприклад, Канада та Сполучене Королівство створили консультативні комітети, пов'язані з митною справою, до складу яких входять зацікавлені сторони галузі, які

надають відгуки про різноманітні ініціативи, політику та нормативні акти, у тому числі ті, що стосуються боротьби з корупцією.

Підводячи підсумок зауважимо, що боротьба з корупцією вимагає різноманітних підходів. Колективні дії не є єдиним рішенням, але в поєднанні з іншими правовими, інституційними та адміністративними реформами залучення багатьох зацікавлених сторін може призвести до розробки обґрунтованої політики та більш ефективного впровадження процесів, які є справедливими та актуальними для суб'єктів господарювання. Водночас таке залучення може сприяти збільшенню збору мита та податків, зменшенню хабарництва та сприянню торгівлі.

Список використаних джерел:

1. Combating Corruption. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/governance/brief/anti-corruption>.
2. OECD/WTO (2015), Aid for Trade at a Glance 2015: Reducing Trade Costs for Inclusive, Sustainable Growth, OECD Publishing, Paris. URL: http://www.oecd-ilibrary.org/development/aid-for-trade-at-a-glance-2015_aid_glance-2015-en.
3. Pieth M (2007) Multi-stakeholder initiatives to combat money laundering and bribery. In: Brutsch C, Lehmkuhl D (eds) Law and legalization in transnational relations. Routledge, Oxford, pp 81–100.
4. World Bank Institute (2008) Fighting corruption through collective action, a guide for business, World Bank. URL: http://info.worldbank.org/etools/docs/antic/Whole_guide_Oct.pdf.